

03. siječanj

vlukunic@carnet.hr | 24 veljače, 2026

1469. - Da Vinci testirao svoju prvu letjelicu

Renesansni genij Leonardo da Vinci, slikar, kipar, glazbenik, izumitelj, matematičar i inženjer, 3. siječnja 1496. odvažio se testirati ono što je zvao leteći stroj. Pokušaj je bio neuspješan. Dizajn stroja koji podsjeća na helikopter ili kako ga je on zvao, zračni vijak dizajniran je bio s rotorom koji su pokretala četiri čovjeka, a otkazao je budući da se okretao u suprotnom smjeru od rotora. Opsjednut letenjem tijekom godina smislio je nekoliko različitih strojeva. Vjeruje se da su mnogi da Vincijevi dizajni i izumi namjerno imali nedostatke u dizajnu budući da je mrzio nasilje te nije želio da se njegovi izumi koriste u ratovima.

1957. - predstavljen prvi električni ručni sat

Tvrtka Hamilton Watch Company predstavila je prvi električni ručni sat na svijetu - Hamilton Electric 500. Prvi je to bio električni sat, koji zahvaljujući bateriji, nije trebao klasično navijanje. Razvoj ovog revolucionarnog proizvoda tvrtka je započela 1946. godine, kratko trajanje baterije stvaralo im je dosta poteškoća.

1983. - časopis Time proglasio računalo 'osobom godine'

Američki tjednik Time u svom tradicionalnom godišnjem izbor osobe godine odlučio je izabrati - stroj godine. Izdavač je obrazložio da je bilo nekoliko osoba koje su kandidirale za ovu prestižnu titulu no da nitko nije bolje predstavljao i obilježio godinu niti će ikoga od kandidata povijest smatrati značajnijim od osobnog računala koje je ponijelo tu laskavu titulu.

2004. - NASA-in rover Spirit uspješno slijeće na Mars

Rover Spirit s roverom Opportunity bio je dio NASA-ine misije Mars Exploration Rover (MER). Lansiran je iz Cape Carnevala 10. lipnja 2003. godine, a na Mars je sletio 3. siječnja 2004. brzinom od oko 14 metara u sekundi, odskočivši 28 puta prije nego što se zaustavio oko 250 do 300 metara od mjesta prvog udara. Sletio je oko 13,4 kilometra od planiranog cilja te unutar kratera Gusev. Glavni znanstveni cilj bio je pretraživanje niza stijena i vrsta tla, te traženje tragova o prošlim aktivnostima vode na Marsu. Posebice na mjestima gdje se pretpostavlja da su uvjeti nekad mogli bit povoljni za život. Spirit je našao dokaze da je Mars nekada bio puno vlažniji nego sada. Radio je 5 godina, 2 mjeseca i 19 dana što je 25 puta duže od izvorno predviđenog životnog vijeka. To je omogućilo iscrpniju geološku analizu marsovskih stijena te površinskih oblika planete. U travnju 2009. godine Spirit je zapeo u pijesku bez mogućnosti da se iz njega izvuče. Dana 25. svibnja 2011. NASA je prekinula napore da kontaktira nasukani rover i proglasila njegovu misiju završenom.